

NICULESCU

Copiii în era digitală

DIANA GRABER

Cum îi ajutăm
să aibă o relație
sănătoasă
cu tehnologia

DIANA GRABER

COPIII ÎN ERA DIGITALĂ

CUM ÎI AJUTĂM SĂ AIBĂ
O RELAȚIE SĂNĂTOASĂ CU TEHNOLOGIA

Traducere: Magda Dumitru

NICULESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRABER, DIANA

**Copiii în era digitală : cum îi ajutăm să aibă
o relație sănătoasă cu tehnologia** / Diana Graber ; trad.: Magda Dumitru. -
București : Editura Niculescu, 2020
ISBN 978-606-38-0492-2

I. Dumitru, Magda (trad.)

004

159.9

© 2019 by Diana Graber

Published by arrangement with HarperCollins Leadership, a division of HarperCollins Focus, LLC.

Titlu original: *RAISING HUMANS IN A DIGITAL WORLD. Helping Kids Build
a Healthy Relationship with Technology*, by Diana Graber

© Editura NICULESCU, 2020

Bd. Regiei 6D, 060204 – București, România

Telefon: 021 312 97 82; Fax: 021 314 88 55

E-mail: editura@niculescu.ro

Internet: www.niculescu.ro

Comenzi online: www.niculescu.ro

Comenzi e-mail: vanzari@niculescu.ro

Comenzi telefonice: 0724 505 380, 021 312 97 82

Redactor: Anca Natalia Florea

Tehnoredactor: Lucian Curteanu

Coperta: Carmen Lucaci

Tipărit la ARTPRINT

ISBN 978-606-38-0492-2

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

Editura NICULESCU este partener și distribuitor oficial **OXFORD UNIVERSITY PRESS** în România.

E-mail: oxford@niculescu.ro; Internet: www.oxford-niculescu.ro

CUPRINS

Cuvânt-înainte	9
Introducere	
<i>Lăsați de capul lor, cu noile lor dispozitive electronice</i>	15
PARTEA ÎNTÂI	
<i>O fundație solidă</i>	55
Capitolul 1 Începe călătoria digitală	57
Capitolul 2 Învățând să fie oameni	91
PARTEA A DOUA	
<i>O structură rezistentă</i>	131
Capitolul 3 Reputația	133
Capitolul 4 Timpul petrecut în fața ecranelor	167
Capitolul 5 Relațiile	213
Capitolul 6 Confidențialitatea	263
PARTEA A TREIA	
<i>O comunitate vie</i>	297
Capitolul 7 Gândirea critică	299
Capitolul 8 Autoritatea digitală	329
Epilog	353
Mulțumiri	361
Note de final	365

Cuvânt-înainte

Ce fel de copii vreți să creșteți?

După ce am scris douăzeci și patru de cărți de *parenting* și am vorbit cu peste un milion de părinți de pe șase continente, am descoperit că aproape toți își doresc același lucru: să crească niște copii care într-o zi vor deveni adulți buni și generoși.

Dar într-o lume digitală, în care timpul petrecut în fața ecranelor îl depășește pe cel alături de persoanele dragi și în care legăturile digitale sunt adesea mai numeroase decât cele personale, acest lucru devine o adevărată provocare. Din fericire, secretul creșterii copiilor într-o lume digitală se află în mâinile fiecăruia dintre voi.

Este adevărat că în lumea digitală în care trăim în prezent există multe alte cărți de parenting, dar diferența dintre ele și lucrarea de față o face autoarea. O cunosc pe Diana atât personal, cât și din punct de vedere profesional – am stat împreună la conferințele organizate pe ambele coaste ale Americii, ne-am împărtășit diverse povești și ne-am întrebat una pe cealaltă „*De ce au nevoie copiii cel mai mult?*”. Vă pot asigura că este o autoritate demnă de încredere în materie, fiind capabilă să răspundă la această întrebare esențială într-o manieră deloc complicată. Iată de ce:

- Diana este la curent cu această problematică. Proesoară de educație digitală de aproape un deceniu (o longevitate mai rar întâlnită în zilele acestea), ea a

încercat și a testat tot ceea ce urmează să citiți în paginile acestei cărți și a făcut-o pe cei mai buni cobai din toată lumea... niște copii *reali*.

- De-a lungul anilor, prin intermediul celor două platforme ale sale de educație digitală, *Cyberwise* și *Cyber Civics*, a pus la dispoziția a sute de mii de părinți și copii din întreaga lumea numeroase resurse utile și a interacționat cu aceștia.
- Participă la numeroase conferințe de-a lungul Stateilor Unite, vorbind cu comunități diferite și ascultându-le îngrijorările.
- Și-a făcut temele obținând una dintre primele diplome într-un domeniu de studiu recent și actual, numit „psihologia media și schimbările sociale”.
- Și, lucrul cel mai important, ea însăși este un părinte care are mare grijă de copiii săi.

Diana este foarte cunoscută în mass-media. Emisiunea *TODAY* a postului TV american NBC a filmat o oră de curs la Journey School din California de Sud, pentru a-i vedea pe Diana și pe elevii ei efectuând câteva dintre activitățile despre care veți citi în această lucrare.

Îmi place foarte mult felul în care educarea unui copil în lumea de astăzi este asemănată cu ridicarea unei case: trebuie să începem cu o fundație rezistentă, formată din abilități sociale, cum este empatia, și să construim mai departe pornind de acolo. Îți dă toate uneltele necesare, cât și planul arhitectural. Cartea aceasta conține atât un adevărat tezaur de recomandări și activități simple de efectuat, cât și numeroase sfaturi înțelepte și o serie de revelații care s-au conturat în urma interviurilor cu peste patruzeci de experți în domeniu.

Sfatul meu? Citiți cartea aceasta, păstrați-o pe noptiera de la capul patului, ba chiar împrumutați-o și altor părinți. Dar cel mai important, *puneți în practică* ceea ce urmează să învățați citind lucrarea de față. Nu uitați: copiii voștri nu au nevoie de cele mai noi aplicații și dispozitive electronice, ci de voi! Timpul vostru și atenția pe care le-o acordați, împreună cu ceea ce veți afla din această carte, sunt ingredientele secrete ale creșterii copiilor în era noastră digitală.

Dr. Michele Borba

Profesoară recunoscută pe plan internațional,
conferențiară și autoare a bestsellerului

Unselfie: Why Empathetic Kids Succeed in Our All-About-Me World
Palm Springs, 6 august 2018

Introducere

Lăsați de capul lor, cu noile lor dispozitive electronice

Când sunt lăsați de capul lor, oamenii fac unul din două lucruri: fie nu prea multe, fie nimic bun.

– LIONEL SHRIVER¹

Într-o frumoasă dimineață de septembrie, stăteam în dreptul ușii sălii de conferințe pe care lumea o folosesc de obicei ca sală de clasă și îmi luam la revedere de la vreo treizeci de elevi de clasa a șaptea, care ieșeau la lumina soarelui din California de Sud. Wes, un băiat subțirel, cu ochi mari, albaștri, care era nou-venit în clasă, s-a oprit brusc în fața mea pentru a-mi pune o întrebare.²

„De ce ne învățați toate aceste lucruri?”

Întrebarea lui m-a surprins. Credeam că era evident de ce o făceam. Cursul meu, numit “*Cyber Civics*” („Educație civică cibernetică”), era programat o dată pe săptămână, de-a lungul întregului ciclu mediu de școlarizare – clasele a șasea, a șaptea și a opta –, iar misiunea mea era să-i învăț pe elevi abilitățile de viață digitală de care aveau nevoie pentru a utiliza tehnologia în mod echilibrat și în siguranță. Acesta a fost atunci răspunsul meu.

„Dar aceasta nu este treaba părinților noștri?”

Băiatul avea dreptate. În esență, presupun că aceasta este datoria părinților. Dar în apărarea părinților de pretutindeni,

printre care mă număr și eu, subliniez faptul că noi nu am crescut cu aceste lucruri. Cei mai mulți dintre noi abia acum învață cum să folosească noile tehnologii în mod echilibrat și în siguranță, iar uneori nici nu reușesc să o facă.

Însă noi am crescut într-o lume complet diferită de cea de astăzi. Când eram copii, ne puteam permite să jucăm tot soiul de jocuri prostești sau stânjenitoare – și probabil chiar la limita legalității –, fără teama că poznele noastre vor fi înregistrate și postate de cineva pe internet. Pentru noi, relaționarea socială se petrecea la mall sau la colțul străzilor din cartierul unde locuiam. Acceptarea de către grup nu depindea de „like”-uri sau de cererile de prietenie de pe rețelele sociale, ci de un zâmbet adevărat, de o mișcare din cap în semn de confirmare, de un hohot de râs sau de o bătaie de palmă. Am învățat cum să citim o hartă, cum să folosim o carte de telefoane, ba chiar și sensul sintagmei „în sens contrar acelor de ceasornic”. Aveam aparate de fotografiat. Dacă antrenamentul la fotbal sau repetițiile la ora de muzică se terminau mai devreme, trebuia să așteptăm răbdători să vină cineva să ne ia sau să folosim un telefon public din împrejurime, sperând că avem o monedă în buzunar ca să putem suna acasă.

În privința accesului la informații, lumea este aproape de nerecunoscut de câteva decenii încoace. Gândiți-vă la tema de cercetare pentru un proiect școlar. Binecuvântate erau cele douăzeci și șase de volume ale *Enciclopediei Britannica* aflate pe raftul cu cărți de acasă! În lipsa lor, era obligatoriu un drum până la bibliotecă, unde trebuia să căutăm o fișă într-un dulap, apoi să localizăm cartea de care aveam nevoie și să o *citim* uneori pe toată pentru a găsi informațiile necesare.

Acele zile au apus de mult. Astăzi, copiii au în buzunar diverse dispozitive electronice care le facilitează accesul la informațiile din toate bibliotecile lumii, iar *Google* și *Siri* le pot da oricând o mână de ajutor. Și ce este uimitor? Tinerilor nu li se pare că acest lucru ar fi ceva extraordinar. Și, în definitiv, de ce li s-ar părea așa? Ca să fie uimiți, își pun pe cap o cască de realitate virtuală, un gadget modern și de înaltă tehnologie, iar astfel sunt transportați într-o altă lume, cea a realității virtuale.

Până acum, acest secol a fost marcat de inovații digitale care au schimbat radical copilăria. Aceia dintre noi care au responsabilitatea de a crește copii în această eră au cam fost luați pe nepregătite. Noile dispozitive și ceea ce se poate face cu ajutorul lor – a trimite mesaje, a comunica prin Skype, a posta fotografii și diverse materiale, a trimite *tweet*-uri, a crea un PIN, a discuta cu prietenii și așa mai departe – ne-au distras adesea atenția de la îndatoririle noastre părintești. Cine nu i-a dat copilului o tabletă, un *smartphone*, un *e-reader* sau vreun alt dispozitiv doar pentru a avea parte de un moment de liniște, în care să-și verifice e-mailurile sau să posteze fotografii pe Facebook? Cine îi poate acuza pe părinți că nu observă că cei mici devin la fel de dependenți de dispozitive ca ei înșiși? Sau că sunt expuși unui conținut neadecvat vârstei, că datele lor personale sunt în pericol sau că reputația digitală a acestora se construiește pas cu pas? În plus, o terminologie nouă ne-a surprins și chiar ne-a lăsat perplecși: *sexting* (trimiterea de mesaje și fotografii cu conținut sexual explicit prin intermediul SMS-urilor sau al unor mijloace de comunicare online), *piraterie*, *phishing* (înșelăciune electronică), *trolling* (provocarea sau readucerea în prim-plan a unor conflicte de idei), *grooming* (racolarea pe internet), *meme*, *GIF*-uri, hackeri,

pornografie din răzbunare, *cyberbullying* (*bullying* cibernetice, hărțuire cibernetică), prădători sexuali, cont Finstagram (cont secret de Instagram), răpire digitală și multe altele. Noi toți – inclusiv copiii noștri – am fost lăsați de capul nostru cu noile dispozitive electronice, încercând să înțelegem o întreagă lume nouă.

VĂ PUTEȚI EDUCA COPIII!

Wes are dreptate. Părinții pot și ar trebui să-și învețe copiii abilități specifice vieții digitale, iar această carte vă va arăta cum să reușiți acest lucru. Dar mai întâi inspirați adânc, deoarece inconvenientele și pericolele din noua eră digitală – multe enumerate de mine mai sus, pentru a vă capta atenția – reprezintă doar o fracțiune din ceea ce se petrece pe internet. Jur. În plus, în timp ce noi ne facem griji că puștii digitali pot intra în dialog cu străini ciudați sau pot posta fotografii care le vor anula din șansele de a fi acceptați la o universitate bună, ei privesc lumea lor virtuală prin lentile complet diferite de ale noastre. Un studiu efectuat de UNICEF în 2017 pe copii și tineri din douăzeci și șase de țări a arătat că în marea lor majoritate aceștia sunt de părere că tehnologia digitală are un rol pozitiv în viața lor. Sunt încântați de oportunitățile pe care le oferă internetul în privința comunicării, a partajării documentelor, ba chiar și a studiului³, oricât de incredibil vi s-ar părea acest lucru. Se pare că, atunci când tinerii accesează mediul online, se petrec lucruri *cu adevărat* bune.

ÎN MEDIUL ONLINE SE PETREC LUCRURI CU ADEVĂRAT BUNE

Deși studiile din ultimii douăzeci de ani s-au concentrat mai ales asupra pericolelor utilizării tehnologiei moderne – ceea ce este o chestiune serioasă și importantă de care părinții trebuie să fie conștienți –, în mediul virtual se petrec o multitudine de lucruri bune:

- Rețelele sociale îi ajută pe tineri să-și consolideze prietenii existente deja. Peste 90% dintre adolescenți declară că folosesc rețelele sociale pentru a lua legătura cu persoane pe care le cunosc și în viața de zi cu zi.⁴ Același lucru este valabil și pentru cei care joacă diverse jocuri pe internet; 78% dintre jucători spun că, atunci când fac acest lucru, se simt mai aproape de prietenii pe care îi cunosc și în realitate.⁵
- Este posibil să înveți oriunde și oricând. Experții se află la mică distanță de copiii noștri și mulți tineri se îndreaptă spre comunitățile online pentru a găsi persoane care au aceleași hobby-uri și preocupări.⁶
- Adolescenții folosesc din ce în ce mai mult rețelele sociale pentru a păstra legătura cu rudele, a consolida legăturile de familie și a se simți conectați cu ceilalți.⁷
- Internetul le oferă tinerilor aflați în situații de risc sau celor marginalizați posibilitatea de a cere ajutor din partea celorlalți, de a-și susține punctul de vedere și de a investiga resursele care să le permită să facă față dificultăților prin care trec.⁸

- Rețelele sociale le dau tinerilor șansa de a se prezenta în cea mai bună formă a lor, iar echipele de recrutare ale universităților urmăresc acest lucru; 35% dintre responsabilii comisiilor de admitere la diverse universități confirmă faptul că verifică conținutul de pe rețelele sociale ale candidaților în timpul procesului de admitere, iar cei mai mulți susțin că evaluarea a fost în favoarea viitorului student.⁹
- Tinerii creează aplicații care ne îmbunătățesc viața. De pildă, Natalie Hampton, din Sherman Oaks, California, o adolescentă de șaisprezece ani, a creat o aplicație numită “*Sit with us*” („Stai la masă cu noi”), astfel încât niciun copil să nu ia masa de prânz la școală singur.¹⁰
- Rețelele sociale pot promova implicarea civică a tinerilor.¹¹ Printre activitățile de acest fel se numără voluntariatul, participarea la vot și conștientizarea față de problemele care îi preocupă pe tineri.
- Instrumentele digitale ieftine sau gratuite le permit tinerilor să-și exprime creativitatea în numeroase moduri: pot scrie pe diverse bloguri, pot face și distribui fotografii sau videoclipuri, pot colabora la realizarea de proiecte școlare etc.
- Tinerii din toată lumea pot contribui la schimbări culturale importante. În 2009, o fetiță de doisprezece ani din Pakistan, Malala Yousafzai, și-a făcut un blog având ca temă dreptul la educație al fetelor. Pledoaria ei extrem de curajoasă, chiar dacă trăia sub restrictivul regim taliban, a atras admirația lumii întregi și i-a adus, în anul 2014, Premiul Nobel pentru Pace.

În ciuda tuturor acestor vești bune, există și un inconvenient. Experiențele pozitive ca cele descrise mai sus nu se produc ca printr-o magie, de îndată ce îi oferiți copilului vostru un dispozitiv conectat la internet. Este nevoie de timp și de efort pentru a transforma un copil care știe să gliseze paginile de pe ecranul unei tablete într-un adolescent ce folosește tehnologia într-un mod sigur, inteligent, etic și eficient. Depinde de noi, părinții, să-i învățăm pe tineri cum să diminueze riscurile la care se expun și să sporească beneficiile pe care le oferă tehnologia.

Până în prezent, educația tehnologică a tinerilor s-a concentrat în principal asupra avertismentelor date cu privire la experiențele negative pe care *ar putea* să le trăiască, în loc să fie pregătiți pentru cele pozitive pe care le pot avea. Potrivit UNICEF, „discursurile la care au acces tinerii în prezent se concentrează aproape exclusiv pe riscuri și măsurile de protecție, iar acest lucru le poate submina capacitatea de a-și imagina și de a descoperi beneficiile puse la dispoziție de media digitală.”¹² A venit timpul să lăsăm temerile deoparte și să ne asumăm responsabilitatea de a-i învăța pe tineri cum să folosească tehnologia în mod corect.

Vestea bună nu este doar aceea că puteți să-i învățați pe copiii cum să sporească beneficiile aduse de tehnologie, ci și că acesta poate fi un mod plăcut și util de a vă consolida relația cu ei. În paginile următoare veți învăța ce pot face și ce trebuie să facă adulții pentru a-i ajuta pe tineri să aibă o relație sigură, sănătoasă și productivă cu dispozitivele lor.

Capitolul 3

Reputația

Drumul către dobândirea unei reputații bune constă în a te strădui să fii așa cum vrei să apari.

– SOCRATE¹

Harvard este una dintre cele mai prestigioase universități din lume și poate instituția cu cel mai dificil proces de admitere. Imaginați-vă munca, devotamentul și considerabila inteligență necesare unui elev pentru a fi admis la această prestigioasă instituție de învățământ superior, care face parte din renumita Ivy League. Este o realizare extraordinară pentru oricine. Acum să ne imaginăm un copil care nu trece de această admitere numai din cauza a ceva ce a postat pe internet într-un moment de neatenție adolescentină. Oare asta nu i-ar frânge inima?

Este ceea ce s-a întâmplat în primăvara anului 2017. Harvard a retras ofertele făcute unui număr de peste zece viitori studenți în anul întâi din cauza unor mesaje pe care acești tineri le-au postat pe un grup „privat” de pe Facebook (da, aceeași rețea socială pe care fostul student la Harvard, Mark Zuckerberg, a creat-o în camera sa de cămin).

Totul a început în anul 2016, când a fost înființat un grup pe Facebook, numit “Harvard College Class of 2021” („Clasa absolvenților de la Harvard din 2021”), unde noii studenți se

puteau cunoaște mai bine. Câțiva dintre aceștia au format un grup privat de chat unde au distribuit niște *meme* din cultura populară. De aici s-a desprins un alt grup privat, numit “Harvard Memes for Bourgeois Teens” („Meme de la Harvard pentru adolescenții burghezi”), iar apoi “General Fuckups” („În general, nenorociți”). Pentru a participa la discuția din acest grup, studenților li se cerea să posteze cea mai jignitoare memă pe care o puteau găsi.

În caz că vă întrebați ce este o *memă*, ei bine, aceasta este o imagine, un videoclip sau o fotografie însoțite de un text, care devin virale pe internet, fiind menite a fi extrem de amuzante. Adesea inofensive, aceste imagini ironizează situații sau întâmplări cotidiene și reprezintă o formă de comunicare extrem de populară astăzi pe internet, mai ales în rândul tinerilor. Memele sunt ușor de distribuit, iar cele mai haioase au tendința să devină rapid *virale* (adică sunt distribuite pe scară mare). Tinerii sunt experți în crearea și distribuirea lor. Se pare însă că se pricep mai puțin să înțeleagă că pe platformele pe care postează aceste meme nu există secrete. După cum le spun *ad nauseum* elevilor mei, *nimic din ceea ce se petrece pe internet nu rămâne secret*. Le repet acest lucru de atât de multe ori, încât la finalul clasei a opta elevii mei abia așteaptă să ajungă la liceu, ca să nu mă mai audă spunându-le-o încă o dată! Dar, după părerea mea, trebuie să li se repete acest lucru de mii de ori. Din păcate, se pare că nimeni nu și-a dat osteneala să le-o spună și acestor copii foarte inteligenți, gata să devină studenți la Harvard.

Potrivit cotidianului *The Harvard Crimson*, unde a apărut această relatare, printre lucrurile distribuite de studenții din acest grup privat se numărau următoarele:

- „Meme și alte imagini care luau în derâdere agresivitatea sexuală, Holocaustul și moartea copiilor.”
- Glume prin care se sugera că „abuzul asupra copiilor stârnește excitație sexuală”.
- Glume cu poante „direcționate către anumite grupuri etnice sau rase”.
- O memă care se referea la „ipotetica spânzurare a unui copil mexican [ca] «ora pentru *piñata**».”²

Îngroziți de aceste postări, alți viitori studenți au raportat pagina privată administratorilor de la Harvard. După o săptămână, celor zece studenți din grupul privat care postaseră aceste meme li s-a retras acordul de admitere.

Acesta, dragii mei prieteni, este eșecul nostru colectiv.

Este rezultatul neînvățării copiilor din prima generație care a avut acces la dispozitive digitale că acțiunile lor pe internet pot avea consecințe grave în viața reală.

UNIVERSITĂȚILE SE INTERESEAZĂ

Vedem tot mai des cum ceea ce postează un copil pe internet, precum și alții despre el (adică „reputația sa digitală”) îi influențează viitorul. Potrivit unui sondaj recent, făcut anual de

* Un joc tradițional la petrecerile din America de Sud, Centrală și de Nord, devenit acum popular în întreaga lume. *Piñata* este un accesoriu de petrecere în formă de animal, extrem de amuzant. Constă într-o figurină populară care este agățată cât mai sus în mijlocul unei încăperi, astfel încât copiii să nu ajungă ușor la ea. Cei mici o lovesc pe rând cu un băț, iar din interiorul acesteia încep să cadă diverse obiecte surpriză: bomboane, jucării, fructe, baloane, confetti. (*n. red.*)

Kaplan Test Prep, peste două treimi (68%) din universitățile americane spun că „joacă cinstit” atunci când vizitează profilul candidatului de pe rețelele sociale pentru a decide dacă acesta va fi admis³.

Dimpotrivă, potrivit unui sondaj anterior realizat de Kaplan, dintre responsabilii cu admiterea care verifică potențialul student pe site-urile sociale, 47% spun că au găsit informații care le-au făcut o impresie bună despre viitorii lor studenți – o creștere de la 37% în anul anterior.⁴ Printre lucrurile descoperite de ei și care au un impact benefic asupra șanselor de admitere ale solicitanților se numără următoarele:

- Un cont pe Twitter care prezenta o masă rotundă desfășurată într-o școală și având ca temă comunitatea LGBTQ*, la organizarea căreia contribuise o elevă. Responsabilii din comisia de admitere au spus că acest lucru i-a făcut să fie „mai interesați de ea în general” și i-a ajutat „să-și imagineze cum ar putea aceasta să ajute comunitatea”.
- O altă elevă care câștigase un premiu a postat pe pagina ei personală o fotografie în care era premiată, alături de directorul școlii. Un responsabil cu admiterea la universitate a afirmat: „A fost frumos să vedem așa ceva.”
- O tânără a înființat o companie alături de mama ei, iar responsabilii cu admiterea au spus: „Ne-a plăcut să le vizităm site-ul.”⁵

* Acronim care se referă la colectivitatea lesbiană, gay, bisexuală, transsexuală și intersexuală. (*n. red.*)

Chiar dacă verificarea rețelelor sociale în cadrul procesului de admitere nu este o practică oficială a universităților, reprezentanții ai acestor instituții ar putea să o facă în mod individual. Beth Wiser, directoare executivă a procesului de admitere la Universitatea din Vermont, le-a spus reporterilor CNN că instituția nu evaluează în mod programat conturile de pe rețelele sociale ale potențialilor studenți. Dar, a adăugat ea, „dacă un elev include un link către o destinație digitală, cum ar fi un cont de YouTube sau poate o platformă de socializare, cel care citește dosarul de candidat poate accesa acel link.”⁶ Wiser a dat ca exemplu o tânără care era interesată de agricultura organică și voia să obțină o diplomă universitară în domeniul sistemelor alimentare. Și-a prezentat online activitatea pe care o avusese în acest domeniu și apoi a inclus linkul în dosarul ei. Wiser i-a spus reporterei Kelly Wallace de la CNN că „Ne-a arătat un grad de implicare ce demonstra că se gândise bine la planurile ei de viitor și la felul în care cursurile academice ale facultății se potriveau... lucrurilor pe care începuse deja să le facă.”⁷

Din ce în ce mai mult, universitățile, angajatorii, proprietarii (de case), agențiile sau centrele de adopție a animalelor și oricine altcineva recurg la rețelele sociale pentru a afla mai multe despre oamenii pe care vor să-i admită, să-i angajeze, cărora vor să le închirieze un apartament sau să le încredințeze un animal, sau pe care pur și simplu chiar vor să-i cunoască mai bine. De aceea este important ca tinerii să ia decizii înțelepte atunci când își construiesc și își întrețin reputația digitală, începând cu primul moment când se aventurează în mediul virtual.

CREAREA UNEI BUNE REPUTAȚII DIGITALE

A-i ajuta pe tinerii care vor să-și creeze profiluri pozitive pe rețelele sociale reprezintă munca și pasiunea lui Alan Katzman, un avocat care locuiește la New York și care și-a petrecut prima parte a carierei în funcția de consilier juridic intern al mai multor companii de tehnologie. Una dintre firmele la care a lucrat deținea un departament de investigații, unde erau angajați un fost agent FBI, un fost ofițer al Serviciilor Secrete și foști detectivi de la poliția din New York, specializați în găsirea a tot felul de informații despre oricine. Katzman a observat că aceștia foloseau rețelele sociale de fiecare dată când voiau să afle mai multe despre persoanele pe care le investigau. Nu aveau nevoie de mandate de percheziție, tehnici investigative speciale sau permisiunea proprietarului pentru a obține informațiile de care aveau nevoie. Totul era disponibil pe internet în mod gratuit.

„Pentru mine, era ceva nou”, mi-a spus Katzman. „Dacă o persoană pretindea că este prea săracă ca să poată achita despăgubirile stabilite de o instanță de judecată, dar posta pe Facebook o fotografie cu noul său Porsche, investigatorii aveau toate informațiile necesare pentru a solicita executarea silită a acesteia. Eram surprins [de ce auzeam].”⁸

Katzman s-a gândit că mai sunt persoane care folosesc rețelele sociale pentru a-i verifica pe alții. Și avea dreptate. A descoperit că universitățile și angajatorii recurg adesea la internet pentru a afla mai multe despre candidații lor.

„Sfatul predominant dat de experți la acel moment era că cel mai bine pentru elevi ar fi să elimine complet din ecuație rețelele sociale. Pornind de la ideea de a nu permite rețelei

sociale să-ți distrugă viitorul, experții le spuneau tinerilor să-și închidă contul, să-l șteargă, să aleagă un pseudonim sau pur și simplu să-și «curețe» profilul social înainte de a depune dosarul pentru facultate sau a începe să caute un loc de muncă», a spus Katzman. Acest sfat mi s-a părut miop și marcat de presupuneri negative. Dacă facultățile și firmele încercau să afle mai multe despre candidații lor, atunci era logic ca aceștia să învețe să posteze conținuturi informative, care să-i ajute pe candidați să-și spună povestea.⁹

Deși Katzman vedea în aceasta o potențială oportunitate de afaceri în devenire, nu era pregătit încă să renunțe la jobul său pentru a asculta de propria intuiție, asta până într-o dimineață ploioasă de duminică, când a convins-o pe una dintre fiicele sale, pe atunci elevă în anul al doilea de liceu, să-l ajute să facă ordine în garaj. În timpul acesta, fata a descoperit o ladă cu discuri de vinil din tinerețea lui Katzman.

„Odată ce am reușit să o conving că discurile acelea negre conțineau muzică, a insistat să-mi montez vechiul meu sistem stereo, ca să le poată asculta. I-am făcut pe plac, iar ei nu-i venea să creadă cât de bine sună muzica înregistrată analogic în urechile ei obișnuite cu sunetul digital”, mi-a spus el.

După câteva zile, fata l-a întrebat pe tatăl ei dacă îi dă voie să-și facă un blog pe care să scrie diverse materiale.

„Atunci a fost prima dată când am auzit cuvântul *blog*”, mi-a mărturisit Katzman. „După ce [ficia mea] m-a convins că nu este ceva periculos și i-am dat voie, mi-a făcut cunoscute intențiile ei.”¹⁰

Planul ei era să facă o cercetare pornind de la fiecare album – pentru a afla când fusese lansat și ce se petrecea în lume la acel moment – și apoi să posteze pe blog un text cu ceea ce

descoperise. În cele din urmă, în acel an de liceu a reușit să scrie articole despre vreo 5-6 albume, apoi despre încă opt în anul următor. Chiar și în ultimul an de liceu, cu toate obligațiile pe care le avea, a mai postat câteva articole. Au trecut cinci ani. Când era în primul an la Universitatea din Wisconsin-Madison, fiica lui Katzman a primit un e-mail neașteptat de la cineva care lucra la o filială a companiei Sony Music. Expeditorul căuta un student pe care să-l angajeze ca să lucreze pentru formații care aveau contract cu Sony și care urmau să aibă concerte în zona Madison. O găsisse pe fiica lui Katzman pe LinkedIn și accesase linkul din profil către blogul ei muzical. După ce l-a citit, și-a dat seama că era persoana potrivită pentru acel post.

„Atunci am înțeles că trebuia să-mi pun în practică ideea ce urma să devină «Social Assurity»”, mi-a spus Katzman. „Mi-am dat seama că elevii trebuie să învețe că rețelele sociale reprezintă o modalitate extraordinară prin care pot face o primă impresie bună oamenilor care au de luat decizii importante pentru viitorul lor. Știam din experiența ficei mele că un conținut digital autentic și inteligent poate deschide porțile șansei vieții.”¹¹

Planul lui Katzman era să le arate elevilor de liceu și studenților cum să folosească rețelele sociale pentru a-și etala abilitățile, interesele, hobby-urile, talentele, realizările și activitățile de voluntariat, astfel încât să poată fi văzute de colegi, universități, comitete de acordare a burselor și angajatori. Este genul de serviciu pe care Katzman îl oferă astăzi prin Social Assurity, iar lucrul acesta îl ține foarte ocupat.

MERITĂ EFORTUL?

Ideea lui Katzman de a-i ajuta pe copii să folosească rețelele sociale pentru a-și prezenta hobby-urile, calitățile și talentele sună foarte bine, dar în același timp implică multă muncă. Când l-am întrebat pe Katzman despre acest lucru, el mi-a replicat următoarele:

„Încă mi se pare ciudat cât de mulți părinți se agață de ideea că notele, rezultatele la testări, un eseu de cinci sute de cuvinte scris din suflet și o multitudine de activități școlare și extrașcolare îi vor ajuta pe copiii lor să intre la cele mai bune universități, în vreme ce aceste instituții prețuiesc cel mai mult caracterul, activitățile derulate [de candidat] și devotamentul. Poveștile despre activitățile de familie sau cele comunitare, implicarea proactivă într-o cauză sau într-o activitate anume și energia de care dă dovadă îi permit unui candidat să se diferențieze de ceilalți. Rețelele sociale oferă o platformă perfectă pentru a distribui astfel de povești direct spre masa de lucru a comisiei de admitere a universității.”¹²

Apoi mi-a povestit despre Jack, un elev de liceu cu o medie școlară foarte bună.

„Numai că în prezent mediile nu sunt suficiente pentru a-ți asigura intrarea la cele mai bune colegii și universități”, a spus Katzman.

Însă Jack avea o poveste. Începuse să cânte la violă la vârsta de opt ani. Continuase pe parcursul școlii gimnaziale și al liceului, cântând atât în orchestra școlii, cât și în cea locală. Jack știa că nu poate lipsi de la nicio lecție sau repetiție pentru că ar fi fost un lucru nedrept față de ceilalți membri ai orchestrei. A fost nevoit să-și gestioneze cu mai multă atenție timpul, pentru

a obține medii bune, urmându-și simultan pasiunea pentru muzică. Katzman l-a sfătuit pe Jack să-și creeze un profil pe o rețea socială, unde își putea arăta dragostea și aprecierea pentru muzică, scriind în același timp despre lecțiile importante de viață pe care le învăța.

„În suplimentul formularului de candidatură”, spune Katzman, „Harvard întrebă de obicei dacă există informații pe care candidatul ar vrea să le împărtășească și care nu au fost încă descoperite sau făcute cunoscute.”

Când Jack a ajuns la această parte a formularului, el a inclus un link către profilul său de pe LinkedIn și le-a sugerat celor din comisie să-l acceseze pentru a afla mai multe despre activitățile sale extracurriculare. După câteva săptămâni, Jack l-a sunat pe Katzman ca să-i povestească că primise o alertă de la LinkedIn. Cineva din comisia de admitere de la Harvard accesase profilul său, i-a povestit Jack entuziasmat.

„După câteva săptămâni”, a zis Katzman, „a primit o ofertă din partea lor.”¹³

Deși nimeni nu poate garanta că profilul de pe LinkedIn a înclinat balanța hotărâtor în favoarea lui Jack, cea de-a doua poveste spusă de Katzman m-a convins că timpul și energia cheltuite pentru gestionarea reputației digitale merită, într-adevăr, tot efortul.

Reggie, un elev de liceu cu rezultate mediocre la testele SAT, a fost nevoit să-și ajute familia, atât financiar, cât și emoțional, de-a lungul anilor petrecuți la liceu. Când a venit timpul să dea la facultate, a pus în practică lecțiile de utilizare a rețelelor sociale pe care le învățase de la Social Assurity, pentru a putea povesti despre numeroasele lui responsabilități cu care trebuia să jongleze. A depus dosarul la câteva universități din zona

Atlanta, știind însă că nu putea să meargă la niciuna dintre ele dacă nu primea un ajutor financiar substanțial. Surpriza a fost nu numai că Reggie a fost acceptat la una dintre universitățile la care visa să meargă, dar și că a primit o bursă generoasă. Singurele explicații pentru ambele reușite, a spus consilierul său de la liceu, sunt activitatea lui Reggie pe rețelele sociale și ceea ce a dezvăluit pe această cale despre firea lui și devotamentul față de propria familie.

„Învățând cum să-ți construiești o activitate digitală bine gândită și să folosești tehnici eficiente de relaționare în mediul virtual, îți dezvolti abilități de viață”, a spus Katzman.¹⁴ Pe măsură ce își fac diverse planuri de viitor, elevii trebuie să înțeleagă rolul important pe care îl joacă această prezență în mediul online, atât pentru facultate, cât și în procesul de admitere. Urmând modelul universităților, și firmele apelează adesea la rețelele sociale pentru a afla informații despre potențialii viitori angajați.

ȘI ANGAJATORII SE UITĂ PE REȚELELE SOCIALE

Potrivit unui sondaj realizat în 2017, efectuat de CareerBuilder, 70% dintre angajatori au folosit rețelele sociale pentru a-și verifica solicitanții de locuri de muncă înainte de a-i angaja, o creștere semnificativă, de la 60% în 2016.¹⁵ În plus, trei din zece angajatori spun chiar că au angajat o persoană a cărei singură responsabilitate este să verifice prezența în mediul online a candidaților.

La ce se uită angajatorii? Iată câteva dintre lucrurile pe care le urmăresc aceștia:

- 61% dintre ei caută informații care să confirme calificările profesionale ale candidaților.
- 37% vor să știe ce postează alții pe internet despre candidatul lor.
- 24% caută să descopere dacă există vreun motiv pentru care să nu-l angajeze pe respectivul candidat.

Peste 44% dintre angajatori au găsit pe rețelele sociale genul acela de conținuturi care i-au făcut să-și *dorească* să-l angajeze pe respectivul candidat. Dar mai mult de jumătate au găsit și lucruri care i-au convins să *nu* selecteze o anumită persoană. Incredibil este faptul că aproape 60% dintre angajatori au relatat că sunt mai puțin dispuși să cheme pe cineva la un interviu dacă *nu pot* găsi în mediul online persoana de care au nevoie.¹⁶

FACEȚI CURAT ÎN CAMERA DIGITALĂ

În utopia digitală la care visez, copiii postează pe internet numai lucruri frumoase, pentru că au avut timpul și ocazia să învețe cum să folosească tehnologia în siguranță, cu înțelepciune și multă bunătate. Apoi revin cu picioarele pe pământ și îmi amintesc câtă muncă ne așteaptă pe fiecare dintre noi pentru a transforma acest vis în realitate.

Dar ne îndreptăm într-acolo, deși o facem cu pași mici. Mulți copii înțeleg că ceea ce postează pe internet contează astăzi. Va rămâne acolo pentru totdeauna și, cel mai probabil, va putea fi văzut de oricine, oricând și oriunde. Și s-ar putea să se întoarcă împotriva lor când se așteaptă mai puțin. De asemenea, părinții învață că trebuie să-i ajute pe copii să înțeleagă